

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

**Геологорозвідувальний факультет
Кафедра техніки розвідки родовищ корисних копалин**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Давиденко О.М. _____

«___» _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Гідроаеромеханіка в бурінні»

Галузь знань	18 Виробництво та технології
Спеціальність	185 Нафтогазова інженерія та технології
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітньо-професійна програма.....	Нафтогазова інженерія та технології
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	5 кредитів ЄКТС (150 годин)
Форма підсумкового контролю.....	іспит
Термін викладання	6-й семестр
Мова викладання	українська

Викладач: проф. Давиденко О.М.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Гідроаеромеханіка в бурінні» для бакалаврів спеціальності 185 Нафтогазова інженерія та технології / О.М. Давиденко / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. техніки розвідки родовищ корисних копалин. – Д. : НГУ, 2019. – 13 с.

Розробник: Давиденко Олександр Миколайович, д-р техн. наук, професор кафедри техніки розвідки родовищ корисних копалин

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології» (протокол № 6 від 07.06.2019).

Рекомендовано до видання редакційною радою НТУ «ДП» (протокол № 7 від 05.07.2019).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
6.1 Шкали	7
6.2 Засоби та процедури.....	8
6.3 Критерії.....	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	13

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни В1.7 «Гідроаеромеханіка в бурінні» віднесено такі результати навчання:

BP1.3	Розраховувати оптимальні режими буріння нафтових і газових свердловин
	Знати технологічні процеси спорудження нафтових і газових свердловин з використанням основних положень механіки рідин та газів
BP1.4	Використовувати на практиці методи діагностики рівня працездатності обладнання для буріння нафтових і газових свердловин
BP1.5	Забезпечувати безпеку проведення бурових робіт відповідно до правил експлуатації
BP1.6	Оцінювати та відновлювати показники якості процесу спорудження нафтових і газових свердловин

Мета дисципліни – формування компетентностей проектування гідравлічної програми технологічних процесів спорудження свердловини та її практичної реалізації стосовно до конкретних гелого-технічних умов буріння.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
BP1.3	BP1.3-B1.7-1	знати основи гідромеханіки бурових розчинів
	BP1.3-B1.7-2	характеризувати гідромеханіку газів та аерованих бурових розчинів
	BP1.3-B1.7-3	використовувати гідромеханіку неусталених процесів
BP1.4	BP1.4-B1.7	визначати реологічні властивості бурових розчинів
BP1.5	BP1.5-B1.7	виконувати гідравлічні розрахунки при бурінні
BP1.6	BP1.6-B1.7	розраховувати тиски при спуско-підіймальних операціях у свердловині

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф1 Вступ до спеціальності	зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку нафтогазової галузі, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій
	спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
	знати загальну структуру, взаємозв'язок і функціональне призначення окремих елементів системи забезпечення України вуглеводневими енергоносіями
Ф14 Буріння свердловин (на нафту та газ)	демонструвати уміння розроблення проектів елементів технологічних схем та технічних пристроїв систем буріння свердловин
	аналізувати режими експлуатації складових елементів бурового об'єкта, проводити оптимальний вибір технологічного обладнання, виконувати оптимізацію режиму експлуатації за певним критерієм
	проектувати технології буріння свердловин
	здійснювати нормативне та технічне забезпечення процесів буріння свердловин
	організовувати роботу по бурінню свердловин за умовами забезпечення високого рівня продуктивності, безпеки праці та мінімальних витрат
	контролювати буріння свердловин з використанням сучасних методів аналізу та обробки інформації
В1.8 Бурові промивні рідини	основні типи очисних агентів і тампонажних сумішей та їх класифікації
	умови використання різних типів очисних агентів та тампонажних сумішей
	аналізувати геологічну будову перетину свердловини та згідно неї визначати тип очисного агенту
	аналізувати закономірності використання тампонажних сумішей
	оцінювати вплив негативних факторів на результати опробування; вибирати спосіб ліквідаційного тампонування
	використовувати розрахунки по необхідній кількості складових очисних агентів та тампонажних сумішей

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторн і заняття	самостійна робота	аудиторн і заняття	самостійна робота	аудиторн і заняття	самостійна робота
лекційні	100	34	66	18	82	12	88
практичні	50	17	33	8	42	6	44
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	150	51	99	26	124	18	132

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	100
BP1.3-B1.7-1	1. Передмова. Гідроаеромеханіка в бурінні як науковий напрямок. Основні завдання гідроаеромеханіки в бурінні	10
BP1.3-B1.7-1 BP1.3-B1.7-2 BP1.3-B1.7-3	<p>1. ОСНОВИ ГІДРОМЕХАНІКИ БУРОВИХ РОЗЧИТПВ</p> <p>Фізичні властивості бурових технологічних рідин. Поняття про дисперсні системи. Основні фізичні властивості бурових технологічних рідин.</p> <p>Основні рівняння гідромеханіки. Сили, що діють на рідину. Рівняння руху. Закон збереження маси. Рівняння енергії. Реологічні рівняння. Рівняння стану. Постановка задач гідроаеромеханіки в бурінні.</p> <p>Основи реометри. Способи визначення реологічних властивостей. Капілярна віскозиметрія. Ротаційна віскозиметрія. Принципи визначення реологічних властивостей в'язкопружних систем.</p> <p>Особливості статички структурованих рідин. Рівняння статички. Рівновага структурованих рідин. Закон Архімеда. Поняття про поро вий тиск суспензії.</p> <p>Рівновага і рух твердих частинок у бурових розчинах. Рівновага твердих частинок і пухирців газу в нерухомому буровому розчині. Рух твердих частинок у бурових розчинах. Принципи вибору продуктивності бурових насосів для буріння свердловин.</p> <p>Усталена течій бурових розчинів в елементах циркуляційної системи свердловини. Основні поняття. Критерії подібності течій рідин. Ламінарна течія ньеньютоновських рідин у круглих циліндричних трубах. Ламінарна течія структурованих рідин у плоских і кільцевих трубах. Особливості ламінарної течії структурованих рідин в ексцентричних кільцевих трубах. Розрахунок тисків при турбулентній течії рідин. Вплив деяких факторів на гідравлічний опір. Розрахунок тисків у місцевих гідравлічних опорах. Поняття про гідравлічну програму промивання свердловин.</p>	40
BP1.3-B1.7-1 BP1.3-B1.7-2 BP1.3-B1.7-3	<p>2. ГІДРОМЕХАНІКА ГАЗІВ ТА АЕРОВАНИХ БУРОВИХ РОЗЧИНІВ</p> <p>Елементи аеромеханіки в бурінні. Основні поняття. Статика газу. Розрахунок тисків при русі газу в зрубах. Розрахунок тисків в місцевих опорах. Швидкість руху твердих частинок в потоці газу. Основи методики розрахунку подачі і тисків при бурінні з продувкою свердловини газоподібним и агентами.</p> <p>Елементи гідроаеромеханіки газорідинних систем. Основні поняття. Рівняння руху газорідинних систем. Статика газорідинних систем. Розрахунок тисків в трубах. Розрахунок тисків в місцевих опорах. Основи методики розрахунку подачі і тисків при бурінні з аерованими</p>	20

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	буровими розчинами.	
BP1.3-B1.7-1 BP1.3-B1.7-2 BP1.3-B1.7-3	3, ГІДРОМЕХАНІКА НЕУСТАЛЕНИХ ПРОЦЕСІВ. ПІДЗЕМНА ГІДРАВЛІКА Неусталена течія рідин в елементах циркуляційної системи свердловини. Рівняння неусталеної течії нестискуваної рідини. Основи розрахунку тисків у свердловині при спуско-підймальних операціях. Поняття про гідравлічний удар. Принципи розрахунку тисків при гідравлічних ударах. Елементи підземної гідравліки. Основні поняття. Фільтрація рідин і газів у пористих середовищах. Фільтрація рідин у тріщинних пластах. Основи гідродинамічних досліджень пластів. Використання методів гідроаеромеханіки в практичних задачах глушіння флюїдопроявів та витиснення рідин. Оцінка виду флюїду, що доступив у свердловину. Основи розрахунків процесів глушіння флюїдопроявів. Гідравлічні особливості витиснення рідин.	30
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	50
BP1.4-B1.7 BP1.5-B1.7 BP1.6-B1.7	1.ОСНОВИ ГІДРОМЕХАНІКИ БУРОВИХ РОЗЧИНІВ Визначення реологічних властивостей бурових розчинів за даними ротаційної віскозиметрії Гідравлічні розрахунки промивання свердловин	20
	2.ГІДРОМЕХАНІКА ГАЗІВ ТА АЕРОВАШІХ БУРОВИХ РОЗЧИНІВ Гідравлічні розрахунки при бурінні з продувкою та промиванні аерованими буровими розчинами	15
	3.ГІДРАВЛІКА НЕУСТАЛЕНИХ ПРОЦЕСІВ. ЕЛЕМЕНТИ ПІДЗЕМНОЇ ГІДРАВЛІКИ Розрахунки тисків при спуско-підймальних операціях у свердловині	15
	РАЗОМ	150

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за

офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час екзамену за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою або індивідуальне завдання	виконання завдань під час практичних занять виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК (бакалавр)

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень; ◆ критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності 	- Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ розв’язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів 	- Відповідь характеризує уміння: <ul style="list-style-type: none"> - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв’язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв’язання завдання 	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
<p>♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;</p> <p>♦ здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію</p>	<p>- Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна;</p> <ul style="list-style-type: none"> - - чиста; - - ясна; - - точна; - - логічна; - - виразна; - - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна	65-69

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Автономність та відповідальність</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах; ♦ відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб ♦ здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності 	<ul style="list-style-type: none"> - Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: <ol style="list-style-type: none"> 1) управління комплексними проектами, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	<p>95-100</p> <p>90-94</p> <p>85-89</p> <p>80-84</p> <p>74-79</p> <p>70-73</p>
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень автономності та відповідальності фрагментарний	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

Дистанційна платформа Moodle.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Мислюк М.А. Моделювання явищ і процесів у нафтогазопромисловій справі / М.А. Мислюк. Ю.О. Зарубін. - Івано-Франківськ: Екор, 1999. - 494 с.
2. Мислюк М.А. Буріння свердловин: Довідник: У 5 т. / М.А. Мислюк, І.Й. Рибчин, Р.С. Яремійчук. - К.: Інтерпрес ЛТД, 2002-2004. - 1948 с.
3. Мислюк М.А., Богославець В.В. Гідроаеромеханіка в бурінні: Методичні вказівки. - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. -31с.
4. Дудля М.А. Промивальні рідини в бурінні. Підручник.: -3-є вид. доп. - Д.: Державний ВНЗ «Національний гірничий університет». 2011. - 542с.
5. Дудля Н.А., Стричек С., Островский И.Р. Предупреждение и ликвидация аварий при бурении: Учебное пособие.- 2-е изд., перераб. и доп.- Д.:ЧП «Лири ЛДТ». 2007 .- 328с.

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Гідроаеромеханіка в бурінні»
для бакалаврів
спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології»

Розробник: Олександр Миколайович Давиденко

В редакції автора

Підписано до друку 05.07.2019. Формат 30 × 42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,25.
Обл.-вид. арк. 1,25. Тираж 100 прим. Зам. ____.

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
4960050, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19